

PROGRAM OCHRONY MARCHWI

Opracowany w ramach zadania 2.3.
*„Analiza możliwości integrowanej ochrony wybranych roślin ogrodniczych
dla upraw małoobszarowych”*

Program Wieloletni na lata 2015-2020
finansowany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Aktualizacja: w ramach zadania celowego 6.2
*„Opracowanie i aktualizacja programów integrowanej ochrony roślin uprawnych
finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi”*

Skierniewice, marzec 2026

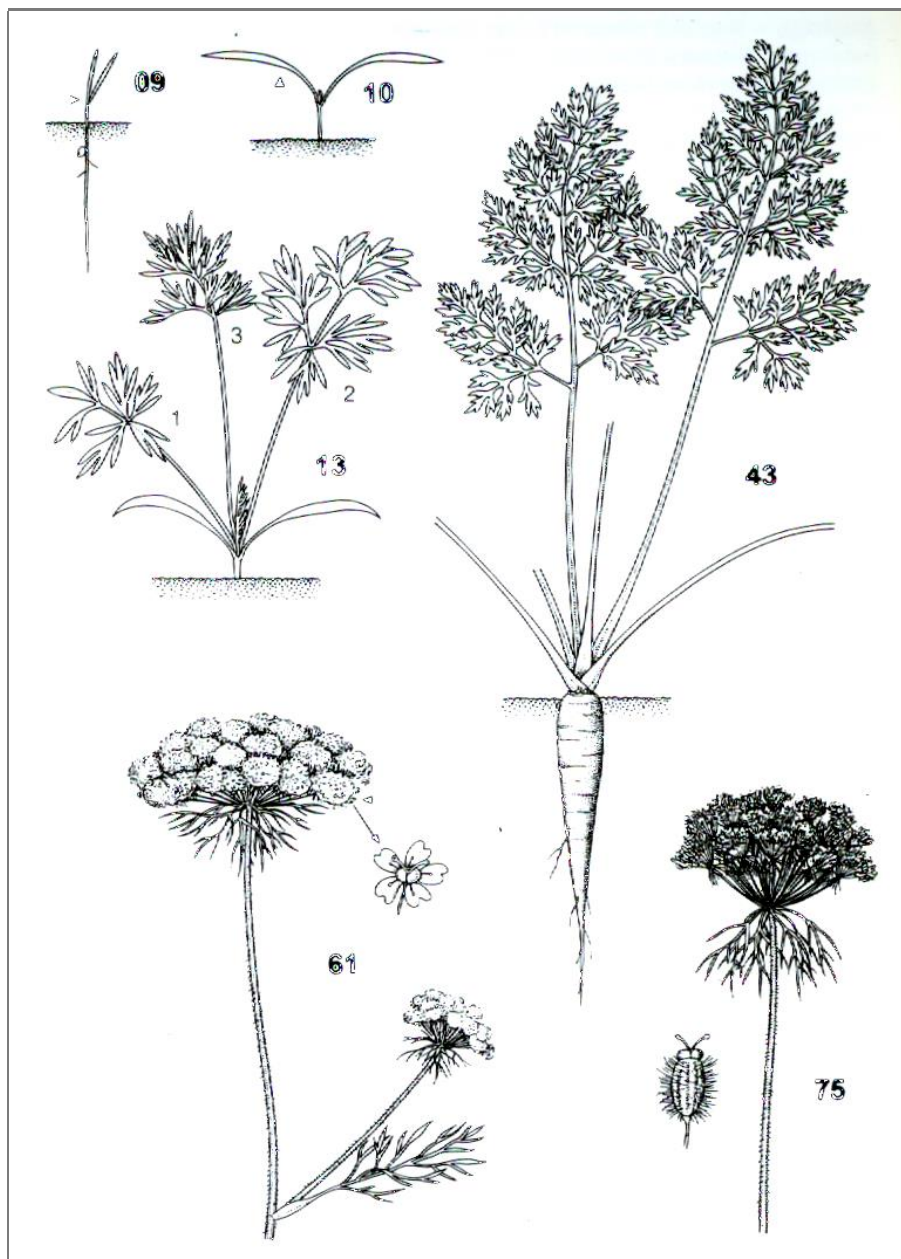
Program opracowany pod redakcją
dr Zbigniewa Anyszki

Autorzy:

dr Zbigniew Anyszka, dr Joanna Golian, Jakub Skrzeczkowski (herbicydy);
dr Anna Jarecka-Boncela, dr Magdalena Ptaszek (fungicydy)
mgr Dariusz Rybczyński, dr hab. Grażyna Soika, prof. IO (zoocydy)
inż. A. Długosz (zaburzenia fizjologiczne)

FAZY ROZWOJOWE MARCHWI

(opis faz rozwojowych BBCH w tabeli poniżej i w metodyce integrowanej ochrony)

KLUCZ DO OKREŚLENIA FAZ ROZWOJOWYCH MARCHWI

Główna faza rozwojowa	Oznaczenie fazy BBCH	Charakterystyka – marchew
Kiełkowanie – 0	00	Suche nasiona
	01	Początek pęcznienia nasion
	03	Koniec pęcznienia nasion
	05	Korzeń zarodkowy wyrasta z nasienia
	07	Hypokotyl z liścieniami (kiełek) przebija okrywą nasienną
	09	Liścienie przebijają się na powierzchnię gleby
Rozwój liści (główny pęd) – 1	10	Liścienie całkowicie rozwinięte, widoczny punkt wzrostu pierwszego liścia właściwego
	11	Rozwinięty pierwszy liść właściwy
	12	Faza 2 liścia
	13	Faza 3 liścia
	1.	Fazy trwają aż do .....
	19	Faza 9 lub więcej liści
Rozwój części roślin przeznaczonych do zbioru – 4	41	Korzenie zaczynają się poszerzać (średnica >0,5)
	42	Korzeń osiąga 20% typowej średnicy
	43	Korzeń osiąga 30% typowej średnicy
	44	Korzeń osiąga 40% typowej średnicy
	45	Korzeń osiąga 50% typowej średnicy
	46	Korzeń osiąga 60% typowej średnicy
	47	Korzeń osiąga 70% typowej średnicy
	48	Korzeń osiąga 80% typowej średnicy
	49	Całkowity rozwój; korzeń osiąga typową wielkość i kształt
Rozwój kwiatostanu (II rok uprawy, z wyjątkiem rzodkiewki) – 5	51	Początek wzrostu pędu
	53	Pęd kwiatostanowy osiąga 30% typowej długości
	55	Widoczne pierwsze pojedyncze pąki kwiatowe głównego kwiatostanu (nadal zamknięte)
	57	Widoczne pierwsze pojedyncze pąki kwiatowe drugorzędowego kwiatostanu
	59	Widoczne pierwsze płatki kwiatków, kwiaty nadal zamknięte
Kwitnienie – 6	60	Otwarte pierwsze kwiaty (sporadycznie)
	61	Początek fazy kwitnienia: 10% otwartych kwiatów

	62	20% otwartych kwiatów
	63	30% otwartych kwiatów
	64	40% otwartych kwiatów
	65	Pełnia fazy kwitnienia: 50% otwartych kwiatów
	67	Końcowa faza kwitnienia, większość płatków opadła i zaschła
	69	Koniec fazy kwitnienia
Rozwój owoców – 7	71	Powstają pierwsze owoce
	72	20% owoców osiąga typową wielkość
	73	30% owoców osiąga typową wielkość
	74	40% owoców osiąga typową wielkość
	75	50% owoców osiąga typową wielkość
	76	60% owoców osiąga typową wielkość
	77	70% owoców osiąga typową wielkość
	78	80% owoców osiąga typową wielkość
	79	Wszystkie owoce osiągnęły typową wielkość
Dojrzewanie owoców i nasion – 8	81	Początek dojrzewania, 10% owoców lub 10% nasion uzyskuje typową barwę, nasiona suche i twarde
	85	50% owoców dojrzewa lub 50% nasion w typowym kolorze, nasiona suche i twarde
	89	Pełna dojrzałość: wszystkie nasiona uzyskały typową barwę
Zamieranie – 9	92	Liście i pędy zaczynają się przebarwiać
	95	50% liści żółknie i zamiera
	97	Cała roślina lub części nadziemne zamierają
	99	Zebrane nasiona, okres spoczynku

Graficzne fazy rozwojowe i szczegółowy opis faz rozwojowych marchwi, podano wg: „Klucza do określania faz rozwojowych roślin jedno- i dwuliściennych w skali BBCH”, opracowanego przez grupę roboczą BBCH, w tłumaczeniu i adaptacji Kazimierza Adamczewskiego i Kingi Matysiak, wydanie III uzupełnione, IOR-PIB Poznań, 2011.

KOMENTARZ

W ochronie marchwi, podobnie jak innych roślin uprawnych, profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do stosowania integrowanego systemu ochrony roślin. Jego podstawą jest maksymalne wykorzystanie metod niechemicznych, które powinny być uzupełniane stosowaniem pestycydów wówczas, gdy oczekiwane straty ekonomiczne powodowane przez agrofagi będą wyższe niż koszty zabiegów. Głównym celem systemu ochrony jest skuteczne, bezpieczne i opłacalne obniżenie liczebności agrofagów do poziomu, przy którym nie wyrządzają one szkód o znaczeniu gospodarczym. Jest to możliwe poprzez regularne prowadzenie lustracji upraw oraz prognozowanie pojawu agrofagów i oceny zagrożenia za pomocą różnego rodzaju narzędzi np. pułapek feromonowych. W integrowanej ochronie roślin mogą być stosowane wszystkie środki aktualnie zarejestrowane dla danego gatunku, natomiast w Integrowanej Produkcji Roślin – systemie dobrowolnym i certyfikowanym – obowiązują dodatkowe ograniczenia ich użycia. Informacje na temat możliwości stosowania środków w Integrowanej Produkcji (IP) oraz produkcji ekologicznej (EKO) podano przy nazwach środków.

Opracowany program ochrony marchwi zawiera informacje dotyczące możliwości zapobiegania i zwalczania chorób, szkodników i chwastów występujących w uprawach tej rośliny. Przedstawiono aktualnie zarejestrowane środki ochrony roślin, ich substancje czynne, mechanizm działania oraz zalecane dawki. Podano także maksymalną liczbę zabiegów i minimalny odstęp czasu pomiędzy nimi, możliwość selekcji form odpornych agrofaga na daną substancję, jej przynależność do grupy chemicznej wg organizacji do spraw odporności (FRAC, IRAC i HRAC) oraz okres karencji. W poszczególnych okresach wzrostu i rozwoju roślin uwzględniono środki i metody niechemiczne wspomagające ochronę marchwi.

Istotne znaczenie w integrowanej ochronie ma wybór stanowiska, które powinno być wolne od patogenów i szkodników żyjących w glebie, w tym pasożytniczych nicieni, a także uporczywych chwastów. Wskazana jest uprawa roślin fitosanitarnych w międzyplonach lub poplonach ścierniskowych takich jak: gorczyca biała, owies, żyto ozime, facelia błękitna, rzodkiew oleista, rośliny bobowate. Należy dążyć do tego, aby rośliny fitosanitarne uprawiać w mieszankach, na przykład owies z seradelą czy żyto z koniczyną. Mieszanki roślin fitosanitarnych mają znacznie korzystniejsze działanie niż uprawa pojedynczej rośliny, ponieważ stymulują rozwój różnych mikroorganizmów glebowych. Wymienione rośliny mogą też ograniczać występowanie niektórych gatunków chwastów.

Programy ochrony roślin aktualizowane są corocznie. Usuwane są z nich środki, które utraciły ważność terminu stosowania, a wprowadzane są te, które zostały zarejestrowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi od poprzedniej edycji programu ochrony.

Uwaga: środki, mające w etykiecie zapis „**stosowanie środka ochrony roślin w uprawach i zastosowaniach małoobszarowych**” umożliwiają zwalczanie agrofagów (patogeny, szkodniki, chwasty) w uprawach warzyw, jednak odpowiedzialność za skuteczność działania i fitotoksyczność takich środków ochrony roślin ponosi wyłącznie ich użytkownik.

**Obowiązkiem każdego użytkownika środka ochrony roślin
jest zapoznanie się z treścią etykiety,
zamieszczonej na danym produkcie**

Etykiety-instrukcje stosowania środków ochrony roślin, wymienionych w niniejszym programie, można znaleźć na stronie internetowej MRiRW:
<https://www.gov.pl/rolnictwo/etykiety-srodkow-ochrony-roslin>

CHWASTY

Zwalczane chwasty	Niechemiczne metody ochrony	Środek ochrony roślin	Substancja czynna, zawartość	Działanie na roślinie i w stosunku do agrofaga	Dawka na ha lub stężenie w %*	Maksymalna liczba zabiegów / minimalny odstęp między zabiegami	Karencja (dni)	Dodatkowe informacje o stosowaniu środka / zabiegach	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
BEZPOŚREDNIO PO SIEWIE									
Niekóre dwuliścienne i chwastnica jednostronna w fazie kiełkowania, wschodów i liścieni.		DWUFENYLOETERY – grupa F3 wg HRAC 32)**						nd	<p>Środek jest aktywny przez 2–3 miesiące po zabiegu, może też ograniczać zachwaszczenie wtórne. Nierównomierne pokrycie środkiem oraz źle przygotowana powierzchnia gleby mogą obniżać skuteczność działania środka.</p> <p>Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta.</p> <p>Następstwo: w razie wcześniejszego zaorania plantacji (na głębokość 15 cm), po upływie co najmniej 3 tygodni od użycia środka można uprawiać: ziemniaki, kukurydzę, pszenicę jarą i jęczmień jary.</p>
		Kenofen 600 SC (M) IP	aklonifen – 600 g/l	doglebowe	2,5 l	1			
BEZPOŚREDNIO, NAJPOŹNIEJ DO 2 DNI PO SIEWIE (BBCH 00–03)									
Roczne jednoliścienne i dwuliścienne w fazie kiełkowania i wschodów	<ul style="list-style-type: none"> • Wybór pod uprawę stanowisk o małym zachwaszczeniu, bez chwastów wieloletnich (np. skrzyp polny, powój polny, rzepicha leśna) i samosiewów rzepaku 	IZOKSAZOLIDINONY – grupa F4 wg HRAC 13						nd	<p>Najlepiej stosować po siewie, na dobrze uprawioną, wilgotną glebę. Nie stosować na glebę przesuszoną, nadmiernie wilgotną i bezpośrednio przed deszczem. Nasiona marchwi wysiewać na głębokość nie mniejszą niż 2 cm, szczególnie na lżejszych glebach. Na lżejszych, piaszczystych glebach środki stosować w dawce nie wyższej niż 0,2 l/ha. Środki mogą powodować przemijające przebarwienia na liściach, zwłaszcza przy silnych opadach deszczu i niskich temperaturach w okresie kiełkowania i wschodów.</p> <p>Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta.</p> <p>Następstwo: Środki długo zalegają w glebie - patrz etykieta..</p> <p>UWAGA: Command 360 CS stosować tylko do 16.06.2026 r., Boa 480 EC, Clematis 480 EC, Command 480 EC, Reactor Plus 480 EC stosować tylko do 15.06.2026 r.</p>
		Boa 480 EC (M) Boa Pro 480 EC Clematis 480 EC (M) Clomate 480 EC (M) Comandor 480 EC (M) Command 480 EC Comodo 480 EC (M) Efactor Pro 480 EC Reactor Plus 480 EC Zedix 480 EC (M) IP	chlomazon – 480 g/l	doglebowe	0,2–0,25 l	1			
		Command 360 CS (M) Chlomaz-Life (M) LS-Clomaz (M) Prize (M) IP	chlomazon – 360 g/l		0,25 l				
Roczne dwuliścienne i niektóre jednoliścienne, od fazy kiełkowania do fazy pierwszych liści	<ul style="list-style-type: none"> • W płodozmianie: uprawa mieszanek (np. żyta z wyką), gorczycy, facelii błękitnej, rzodkwi oleistej, gryki, nawozów zielonych w plonie głównym, jako poplony lub międzyplony redukuje zachwaszczenie 	IZOKSAZOLIDINONY – grupa F4 wg HRAC (kod 13) + DWUNITROANILINY – grupa K1 wg HRAC 3						nd	<p>Środek stosować na glebę wilgotną, starannie uprawioną bez grud i nierówności. Nie mieszać z glebą. Nie stosować na glebach bardzo lekkich lub piaszczystych, zbyt wilgotnych lub przesuszonych, a także na glebach o zawartości próchnicy powyżej 10% oraz na polach o zbitej glebie lub zalewanych przez wodę. Środek zawiera 2 substancje czynne – chlomazon absorbowany przez korzenie i część podziemną roślin (hamuje syntezę barwników – chlorofilu i karotenoidów) oraz pendimetalinę, pobieraną przez korzenie i części nadziemne (hamuje procesy podziału komórek i wzrost roślin). Rośliny wrażliwe bieleją i zamierają. Po użyciu środka opóźnić zabieg mechaniczne, a w razie konieczności zniszczenia skorupy glebowej używać narzędzia płytko działające.</p> <p>Uwaga: środek bardzo lotny, należy unikać znoszenia na sąsiadujące uprawy.</p> <p>Następstwo: po zastosowaniu środka w dawce 3 l/ha, na tym samym polu, po wykonaniu orki na co najmniej 25 cm można uprawiać: po 6 tyg. – bób, groch, marchew, rzepę, len; po 3 miesiącach – fasolę; po 4 miesiącach – zboża</p>
		Stallion 363 CS (M) IP	chlomazon – 30 g/l + pendimetalina – 333 g/l	doglebowe	3 l	1			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
								(pszenica, pszenżyto, jęczmień, owies), rzepak ozimy; po 5 miesiącach – ziemniak, cebulę; po 6 miesiącach – kukurydzę, słonecznik, po 12 miesiącach – burak cukrowy. W przypadku konieczności wcześniejszej likwidacji plantacji, na której zastosowano środek, następstwo roślin skonsultować z posiadaczem zezwolenia. Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta.
PO SIEWIE DO FAZY, GDY KIELEK PRZEBIJA OKRYWĘ NASIENNĄ (BBCH 00–07)								
Roczne jednoliścienne do fazy 1. lub początku 2. liścia, a chwasty dwuliścienne do fazy 2 liści właściwych	DWUNITROANILINY – grupa K1 wg HRAC 3							Nie stosować na glebach lekkich, piaszczystych i zalanych wodą oraz przy siewie płytszym niż 2 cm. Najlepiej opryskiwać na glebę wilgotną. Nie mieszać z glebą. Niższą dawkę środka stosować na glebach lżejszych, a wyższe na glebach ciężkich, o większej zawartości próchnicy. Nie stosować w ilości wody większej niż 400 l/ha. Środek stosować 1 raz w sezonie. Następstwo: w razie konieczności wcześniejszej likwidacji plantacji traktowanej środkiem (np. uszkodzenia przez przymrozki, choroby lub szkodniki), można uprawiać kukurydzę i słoneczniki. Rośliny zbożowe oraz trawy siać najwcześniej 4 miesiące po zastosowaniu środka Activus 400 S.C i Picus. Uwaga: W celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta.
	Activus 400 SC Pendigan Strong 400 SC Picus IP	pendimetalina – 400 g/l	doglebowe i dolistne	3–4 l	1	nd		
	Penshui (M) IP	pendimetalina 455 g/l		2,5 l				
DO 5 DNI PO SIEWIE (BBCH 01–05)								
Większość chwastów w fazie kiełkowania, wschodów i liścieni	POCHODNE PYROLIDONU – grupa F1 wg HRAC 12							Nie stosować w temp. powietrza powyżej 25°C. Środki mogą powodować przejściowe przebarwienia roślin bez ujemnego wpływu na plon. W uprawie z nasion podkiełkowanych stosować bezpośrednio po siewie. Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta.
	Racer 250 EC Vernal 250 EC IP	flurochloridon – 250 g/l	doglebowe	2–3 l	1	nd		
Roczne jednoliścienne od fazy 1. lub początku 2. liścia, a chwasty dwuliścienne do fazy 2 liści właściwych	DWUNITROANILINY – grupa K1 wg HRAC 3							Nie zwalczają m.in. starca zwyczajnego i żółtlicy drobnokwiatowej. Chwasty jednoliścienne są zwalczane do fazy 1. lub początku 2. liścia, a chwasty dwuliścienne do fazy 2 liści. Nie stosować na glebach lekkich, piaszczystych i zalanych wodą, a także przy siewie płytszym niż 2 cm. Najlepiej opryskiwać na glebę wilgotną. Niższe dawki stosować na glebach lżejszych, a wyższe na glebach ciężkich, o większej zawartości próchnicy. Środki stosować raz w sezonie wegetacyjnym. Mogą powodować przemijające uszkodzenia, a także przejściowe zahamowanie wzrostu marchwi, jednak nie ma to istotnego wpływu na plonowanie. UWAGA: Środki stosować tylko do 06.08.2026 r., z wyjątkiem Stomp Aqua 455 CS (ważność zezwolenia do 15.01.2028r.).
	Aquatoro Aquatos Symmach 455 CS Uni Aqua 455 CS Zapora Liquid 455 CS IP	pendimetalina – 455 g/l	doglebowe i dolistne	2,5–3,5 l	1	nd		
	Stomp Aqua 455 CS IP			2,6 l				
DO 5 DNI PO SIEWIE, PRZED SKIEŁKOWANIEM NASION MARCHWI (BBCH 00–01)								
METODA DAWEK DZIELONYCH (zabiegi po siewie i po wschodach)								
Pierwszy zabieg: bezpośrednio, najpóźniej do 5 dni po siewie (BBCH 00–05)								Środki nie zwalczają starca zwyczajnego, żółtlicy drobnokwiatowej. Odstęp między zabiegami co najmniej 2–5 tygodni. Środki w dawkach dzielonych zaleca się jedynie na glebach lekkich i bardzo lekkich, oraz piaszczystych, przy dużej ilości opadów. Metoda dawek dzielonych powinna być elementem programu ochrony. Nasiona wysiewać na głębokość nie mniejszą niż 2–3 cm. Stosować na glebę wilgotną, wolną od chwastów. Po zastosowaniu środka mogą wystąpić przemijające uszkodzenia, a także
Roczne jednoliścienne od fazy 1. lub początku 2. liścia, a chwasty dwuliścienne do fazy 2 liści właściwych	DWUNITROANILINY – grupa K1 wg HRAC 3							
	Aquatoro (M) Aquatos (M) Symmach 455 CS (M) Uni Aqua 455 CS (M) Zapora Liquid 455 CS (M) IP	pendimetalina – 455 g/l	doglebowe i dolistne	1,75 l	1	42		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Stomp Aqua 455 CS (M) IP						przejściowe zahamowanie wzrostu marchwi, jednak bez istotnego wpływu na plonowanie. Odstęp między pierwszym a drugim zabiegiem powinien wynosić od 2 do 5 tygodni. Łączna dawka środka nie może przekroczyć 3,5 l/ha. Można wykonać maksymalnie 2 zabiegi w sezonie wegetacyjnym. UWAGA: Aquatoro, Aquatos, Symmach 455 CS, Uni Aqua 455 CS Zapora Liquid 455 CS stosować tylko do 06.08.2026r.
Drugi zabieg: po wschodach, w fazie 2–3 liści właściwych marchwi (BBCH 12–13)								
Roczne jednoliścienne od fazy 1 lub początku 2. liścia, a chwasty dwuliścienne do fazy 2 liści właściwych		Aquatoro (M) Aquatos (M) Symmach 455 CS (M) Uni Aqua 455 CS (M) Zapora Liquid 455 CS (M) IP Stomp Aqua 455 CS (M) IP	pendimetalina – 455 g/l	doglebowe i dolistne	1,75 l 0,85 l	1 / 2–5 tygodni po 1. zabiegu	42	
BEZPOŚREDNIO PRZED WSCHODAMI MARCHWI (BBCH 05–07)								
METODA DAWEK DZIELONYCH (zabiegi przed wschodami i po wschodach)								
Pierwszy zabieg: przed wschodami marchwi (BBCH 00–07)								
Niektóre dwuliścienne i chwastnica jednostronna w fazie kiełkowania, wschodów i liścieni		DWUFENYLOETERY – grupa F3 wg HRAC 32						
		Bandur 600 EC (M) Bingo 600 SC (M) Cezaklo 600 SC (M) Proclus (M) Profi Aclo 600 SC (M) Uni Band 600 SC (M) IP	aklonifen – 600 g/l	doglebowe i dolistne	1,5 l	1	nd	Środki działają kontaktowo, na powierzchni gleby tworzą jednolitą powłokę, w roślinie hamują wytwarzanie chlorofilu. Środki są aktywne przez 2–3 miesiące po zabiegu, zwykle ograniczają też zachwaszczenie wtórne. Nie stosować w marchwi na zbiór pęczkowy. Nierównomierne pokrycie przez środki oraz źle przygotowana powierzchnia gleby mogą obniżyć skuteczność działania środków. Po zastosowaniu środka przed wschodami rośliny uprawnej i pobraniu przez roślinę zbyt dużej ilości substancji czynnej (poprzez korzenie lub liście), roślina ta może nie rozłożyć substancji czynnej – wówczas może dojść do uszkodzeń rośliny uprawnej: gdy nastąpi przemieszczenie substancji czynnej w głąb gleby na skutek intensywnych opadów deszczu lub nadmiernego nawadniania; i dojdzie do kontaktu liści z powierzchnią gleby oraz wystąpią inne warunki stresowe (przedłużające się wschody, np. przez zbyt głęboki siew, niskie temperatury, przymrozki, wahania temperatur, susza). Na roślinie uprawnej mogą wystąpić przewężenia, rozjaśnienia liści, spowolnienia wzrostu, które w czasie wegetacji ustępują. Na glebach gliniastych i piaszczystych środki można stosować przed i po wschodach rośliny uprawnej, a na glebach organicznych tylko po wykiełkowaniu i wschodach. Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta. Następstwo: w razie wcześniejszego zaorania plantacji (na głębokość 10 cm), po 3 tygodniach od użycia środka, można uprawiać: jęczmień, pszenicę ozimą i jarą, pszenżyto ozime i jare, żyto, buraki cukrowe, słonecznik, kukurydzę, groch, fasolę oraz soję, z wyłączeniem sytuacji, gdy nastąpiło przemieszczenie substancji czynnej w wyniku obfitych opadów deszczu lub intensywnego nawadniania.
Drugi zabieg: po wschodach, w fazie 2 liści właściwych marchwi (BBCH 12)								
Niektóre dwuliścienne i chwastnica jednostronna w fazie kiełkowania, wschodów i liścieni		Bandur 600 EC (M) Bingo 600 SC (M) Cezaklo 600 SC (M) Proclus (M) Profi Aclo 600 SC (M) Uni Band 600 SC (M) IP	aklonifen – 600 g/l	doglebowe i dolistne	1 l	1	nd	
NIE PÓŹNIEJ NIŻ 2–3 DNI PRZED WSCHODAMI MARCHWI (BBCH 07–09)								
Większość chwastów w czasie wschodów i wcześniej po wschodach		POCHODNE GLICYNY – grupa G wg HRAC 9						
		Roundup 360 Plus IP	glifosat – 360 g/l	dolistne	1,25–1,8 l	1	nd	Nie stosować na glebach bardzo lekkich, piaszczystych i przy siewie płytszym niż 2 cm. Można stosować po wcześniej użytych herbicydach (np. Command 480 EC). Wyższe z zalecanych dawek stosować, gdy większość chwastów znajduje się już w fazie liścieni. Opad deszczu do 1 godziny po zabiegu może obniżyć skuteczność środków. Po opryskiwaniu najlepiej nie wykonywać zabiegów mechanicznych. Uwaga: ze względu na bardzo dużą wrażliwość niektórych roślin uprawnych nawet na znikome ilości środka, bardzo ważne jest dokładne wymycie opryskiwacza po zabiegu,
		Roundup TransEnergy 450 SL IP	glifosat – 450 g/l		0,5–1,5 l			
		BGT (M) Hadican (M) Halvetic (M)	glifosat 180 g/l		1,5–3 l			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		IP						zwłaszcza przed użyciem w uprawach innych roślin niż zalecane w etykiecie.
OD FAZY CAŁKOWICIE ROZWIĄNYCH LIŚCIENI, DO FAZY, GDY KORZEŃ OSIĄGNIĘ TYPOWY KSZTAŁT I WIELKOŚĆ (BBCH 10-49) w odpowiedniej fazie wzrostu chwastów jednoliściennych								
Roczne jednoliściennne (chwastrica jednostronna, miotła zbożowa, owies głuchy, włośnica sina, wycyzniec polny, życica wielokwiatowa i in.) oraz samosiewy zbóż – od fazy 2 liści do końca fazy krzewienia		POCHODNE KWASU ARYLOFENOKSYPROPIONOWEGO – grupa A wg HRAC 1						<p>45 dla Buster 100 EC, Investo 100 EC, Jenot 100 EC</p> <p>40 dla pozostałe</p> <p>Nie stosować w temp. powyżej 27°C. Achiba 05 EC, Targa Super 05 EC i Kulisa można stosować do końca krzewienia. Dawki środków Buster 100 EC, Investo 100 EC i Jenot 100 EC do zwalczania rocznych chwastów jednoliściennych nie zostały określone w etykietach, ich wysokość przyjęto zgodnie z aktualną wiedzą. Działanie środka na chwasty objawia się żółknięciem, a następnie zasychaniem najmłodszych liści. Pełny efekt działania jest widoczny po około 2–3 tygodniach, a w przypadku utrzymywania się niskich temperatur nieco później. Chłodna pogoda i susza opóźniają działanie środka, ale nie obniżają jego skuteczności. Opady deszczu po 2 godzinach od zabiegu nie mają wpływu na działanie środka. Po zabiegu zwalczania perzu nie wykonywać mechanicznej uprawy przez okres 21 dni.</p> <p>Następstwo: rośliny jednoliściennne, w tym zboża można uprawiać nie wcześniej niż po 6 tygodniach od zastosowania środków.</p> <p>Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta.</p>
		Achiba 05 EC Buster Twist 050 EC Fitofop Jenot Twist 050 EC Targa Super 05 EC Kulisa IP	chizalofop-P-etylowy – 50 g/l	dolistne	1–1,25 l	1		
		Elegant 05 EC (M) Quick 05 EC (M) Supero 05 EC (M) Taurus 05 EC (M) IP			1–1,2 l			
		Graminis 05 EC (M) IP			1–1,5 l			
		Buster 100 EC (M) Investo 100 EC (M) Jenot 100 EC (M) Pilot 10 EC Targa Flo Targa Max 10 EC IP	chizalofop-P-etylowy – 100 g/l		0,5–0,6 l			
Perz i inne wieloletnie jednoliściennne w fazie 4–6 liści		Achiba 05 EC Buster Twist 050 EC Fitofop Jenot Twist 050 EC Quick 05 EC (M) Targa Super 05 EC Kulisa IP	chizalofop-P-etylowy – 50 g/l		2–2,5 l			
		Elegant 05 EC (M) Graminis 05 EC (M) Supero 05 EC (M) Taurus 05 EC (M) IP			2,5 l			
		Buster 100 EC (M) Investo 100 EC (M) Jenot 100 EC (M) Pilot 10 EC Targa Flo Targa Max 10 EC IP	chizalofop-P-etylowy – 100 g/l		1–1,25 l			
OD FAZY ROZWIĄNEGO 1. LIŚCIA WŁAŚCIWEGO, DO KOŃCA FAZY, GDY KORZEŃ OSIĄGA 50% TYPOWEJ ŚREDNICY (BBCH 11-45) w odpowiedniej fazie wzrostu chwastów jednoliściennych								
Roczne jednoliściennne (chwastrica jednostronna, owies głuchy, włośnice) oraz samosiewy zbóż, od fazy 2 liści do początku krzewienia		POCHODNE KWASU ARYLOFENOKSYPROPIONOWEGO – grupa A wg HRAC 1						<p>Nie opryskiwać w temp. powyżej 27°C. Do zwalczania samosiewów zbóż można użyć w dawce 0,35–0,4 l/ha. Chłodna pogoda i susza opóźniają działanie środków, ale nie obniżają ich skuteczności. Opady deszczu po 3 godz. od zabiegu nie wpływają na działanie środków. Po zabiegu zwalczania perzu nie wykonywać uprawek mechanicznych przez 1 miesiąc.</p> <p>Następstwo: rośliny jednoliściennne można uprawiać nie wcześniej niż po 6 tygodniach od zastosowania środka.</p>
		Pilot Max 10 EC Szogun 10 EC Targa 10 EC IP	chizalofop-P-etylowy – 100 g/l	dolistne	0,4–0,5 l	1	40	
Perz w fazie 4–6 liści, gdy wysokość roślin wysokości ok. 20 cm.		Pilot Max 10 EC Szogun 10 EC Targa 10 EC IP	chizalofop-P-etylowy – 100 g/l	dolistne	1–1,5 l			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
OD FAZY ROZWINIĘTEGO 1. LIŚCIA WŁAŚCIWEGO, DO FAZY, GDY KORZEŃ OSIĄGNIĘ TYPOWĄ WIELKOŚĆ (BBCH 11-49) w odpowiedniej fazie wzrostu chwastów jednoliściennych									
Roczne jednoliścienne (chwaścica jednostronna owies głuchy, włośnice) i samosiewy zbóż, od fazy 2 liści do początku krzewienia.		POCHODNE KWASU ARYLOFENOKSYPROPIONOWEGO – grupa A wg HRAC 1						40	Nie opryskiwać w temp. powyżej 27°C. Maceta 50 zaleca się do końca fazy krzewienia rocznych chwastów jednoliściennych. Chłodna pogoda i susza opóźniają działanie środków, ale nie obniżają ich skuteczności. Opady deszczu po 3 godz. od zabiegu nie wpływają na działanie środków. Po zabiegu zwalczania perzu nie wykonywać uprawek mechanicznych przez miesiąc. Następstwo: rośliny jednoliścienne, w tym zboża, można uprawiać nie wcześniej niż po 6 tyg. od zastosowania środków.
		Labrador Extra 50 EC (M) Labrador Pro IP	chizalofof-P-etylowy – 100 g/l	dolistne	0,75–1,5 l	1			
		Wizjer 50 EC (M) IP	chizalofof-P-etylowy – 50 g/l		1–1,25 l				
		Maceta 50 IP			2 l				
		Labrador Extra 50 EC (M) Labrador Pro IP	chizalofof-P-etylowy – 100 g/l						
		Wizjer 50 EC (M) IP	chizalofof-P-etylowy 50 g/		2–2,5 l				
Maceta 50 IP									
Perz właściwy, życica trwała w fazie 4–6 liści.									
W FAZIE 2–3 LIŚCI MARCHWI (BBCH 12–13)									
METODA DAWEK DZIELONYCH – zabiegi po wschodach									
Pierwszy zabieg: w fazie 2–3 liści marchwi (BBCH 12–13)									
Dwuliścienne i niektóre roczne jednoliścienne przed wschodami i wcześniej po wschodach, do ich wczesnych faz rozwojowych do ich wczesnych faz rozwojowych.		TIOKARBAMINIANY – grupa N wg HRAC 15						80	W metodzie dzielonej łączna dawka środka w dwóch zabiegach nie powinna przekraczać 5l/ha. Wyższą dawkę stosować na polu silnie zachwaszczonym. Środek pobierany jest przez chwasty w ciągu 1 godz. od zastosowania. Środka nie stosować bezpośrednio po nawadnianiu, w warunkach stresowych, na rośliny wilgotne, uszkodzone przez choroby lub szkodniki. Środek może powodować przemijającą fitotoksyczność. Przed użyciem herbicydów, na każdej uprawianej odmianie zaleca się wykonanie próbnego zabiegu w celu sprawdzenia czy nie wystąpią objawy uszkodzenia roślin. Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta.
		Amstaf 800 EC (M) Baset 800 EC (M) Boxer 800 EC (M) Clayton Heed 800 EC (M) Fantasia 800 EC (M) Krum 800 (M) Krum QS 800 (M) Lees 800 EC (M) Mahak 800 (M) Max Prosulfokarb 800 EC (M) Mia 800 EC (M) Spannit 800 EC (M) Takoba 800 EC (M) Tiara 800 EC (M) IP	prosulfokarb – 800 g/l	doglebowe i dolistne	2–3 l	1			
Drugi zabieg: w fazie 4 liści marchwi – minimum 7 dni po pierwszym zabiegu (BBCH 14) (2 opryskiwania)									
Roczne dwuliścienne i niektóre jednoliścienne przed wschodami i wcześniej po wschodach, do ich wczesnych faz rozwojowych		Amstaf 800 EC (M) Baset 800 EC (M) Boxer 800 EC (M) Clayton Heed 800 EC (M) Fantasia 800 EC (M) Krum 800 (M) Krum QS 800 (M) Lees 800 EC (M) Mahak 800 (M) Max Prosulfokarb 800 EC (M) Mia 800 EC (M) Spannit 800 EC (M) Takoba 800 EC (M) Tiara 800 EC (M) IP	prosulfokarb – 800 g/l	doglebowe i dolistne	2 l	1 / co najmniej 7 dni po 1. zabiegu	80		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
W FAZIE 2–4 LIŚCI MARCHWI (BBCH 12–14)									
Roczne dwuliścienne i niektóre jednoliścienne (np. miotła zbożowa) przed wschodami i wcześniej po wschodach do ich wczesnych faz rozwojowych		TIOKARBAMINIANY – grupa N wg HRAC 15						80	W zabiegu jednorazowym wielkość dawki zależy od gatunków i fazy rozwojowej chwastów. Wyższą dawkę stosować na polu silnie zachwaszczonym. Środka nie stosować bezpośrednio po nawadnianiu, w warunkach stresowych, na rośliny wilgotne, uszkodzone przez choroby lub szkodniki. Środek może powodować przemijającą fitotoksyczność. Przed użyciem herbicydów, na każdej uprawianej odmianie zaleca się wykonanie próbnego zabiegu w celu sprawdzenia czy nie wystąpią objawy uszkodzenia roślin. Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta
		Amstaf 800 EC (M) Baset 800 EC (M) Boxer 800 EC (M) Clayton Heed 800 EC (M) Fantasia 800 EC (M) Krum 800 (M) Krum QS 800 (M) Lees 800 EC (M) Mahak 800 (M) Max Prosulfokarb 800 EC (M) Mia 800 EC (M) Spannit 800 EC (M) Takoba 800 EC (M) Tiara 800 EC (M) IP	prosulfokarb – 800 g/l	doglebowe i dolistne	3–4 l	1			
W FAZIE 2–3 LIŚCI MARCHWI (BBCH 12–13), w odpowiedniej fazie wzrostu chwastów jednoliściennych									
Roczne jednoliścienne od fazy 2 liści do początku krzewienia		POCHODNE KWASU ARYLOFENOKSYPROPIONOWEGO – grupa A wg HRAC 1						30	Nie opryskiwać w temp. powyżej 27°C oraz w okresie długotrwałej suszy. Do niszczenia chwastów prosowatych środki zaleca się stosować przed krzewieniem w dawce 0,8–1 l/ha, a w okresie krzewienia w dawce 1–1,5 l/ha. Działanie środków na chwasty widoczne jest po 6–10 dniach od zabiegu, objawia się żółknięciem, a następnie zasychaniem najmłodszych liści. Pełny efekt widoczny jest po 14–20 dniach. Chłodna i bezdeszczowa pogoda opóźnia działanie środków, ale nie obniża ich skuteczności. Ciepła pogoda i wilgotna gleba przyspieszają działanie środków. Opady deszczu po 6 godz. od zabiegu nie wpływają na ich działanie. Po zabiegu zwalczania perzu nie wykonywać upraw mechanicznych przez 1 miesiąc. Następstwo: środek rozkłada się w ciągu okresu wegetacji, nie stwarzając zagrożenia dla roślin następczych. W razie wcześniejszego zaorania plantacji traktowanej środkiem rośliny następcze można uprawiać po 120 dniach od zastosowania środka.
Perz w fazie 4–10 liści		Bagira 040 EC (M) Panarex 040 EC (M) Pantera 040 EC (M) Rango 040 EC (M) IP	chizalofop-P-tefurylowy – 40 g/l	dolistne	0,8–1,5 l	1			
		Bagira 040 EC (M) Panarex 040 EC (M) Pantera 040 EC (M) Rango 040 EC (M) IP		1,5–2 l					
OD FAZY 2. LIŚCIA WŁAŚCIWEGO DO 4. LIŚCIA (BBCH 12–14), w odpowiedniej fazie wzrostu chwastów jednoliściennych									
Roczne jednoliścienne (chwastnica jednostronna miotła zbożowa, owies głuchy, palusznik krwawy, włośnice) i samosiewy zbóż, od fazy 2 liści do końca krzewienia		POCHODNE KWASU ARYLOFENOKSYPROPIONOWEGO – grupa A wg HRAC 1						30	Nie opryskiwać w temp. powyżej 27°C. Pełny efekt działania środków widoczny jest po około 2–3 tygodniach. Do niszczenia chwastnicy jednostronnej środek stosować od fazy 2 liści do fazy krzewienia w dawce 0,75 l/ha, w fazie krzewienia – 1 l/ha, po zakończeniu krzewienia – 1,5 l/ha. Podczas długotrwałej suszy środek stosować z adiuwantem, bez obniżania dawki. Gdy wykonano uproszczoną uprawę roli i rozłogi perzu nie zostały pocięte, do niszczenia perzu użyć 3 l/ha lub 2 l/ha z adiuwantem. Po zabiegu zwalczania perzu nie wykonywać uprawy mechanicznej przez 1 miesiąc. Następstwo: rośliny jednoliścienne uprawiać nie wcześniej niż po 6 tygodniach od zastosowania środka, po wykonaniu głębokiej orki przedsiewnej (zalecana).
Perz właściwy, życica trwała i wyczyniec polny w fazie 4–6 liści		Leopard Extra 05 EC Lampart 05 EC IP	chizalofop-P-etylowy – 50 g/l	dolistne	1–1,5 l	1			
		Leopard Extra 05 EC Lampart 05 EC IP		2–3 l					
OD FAZY 2 LIŚCI DO FAZY 8 LIŚCI (BBCH 12–18), w odpowiedniej fazie wzrostu chwastów jednoliściennych									
Roczne jednoliścienne (chwastnica jednostronna, owies głuchy, włośnice) i samosiewy zbóż, od fazy 2 liści do początku krzewienia		POCHODNE KWASU ARYLOFENOKSYPROPIONOWEGO – grupa A wg HRAC 1						28	Stosować tylko w marchwi uprawianej na zbiór korzeni. Nie opryskiwać w temp. powyżej 27°C. Chłodna pogoda i susza opóźniają działanie środka, ale nie obniżają jego skuteczności. Opady deszczu po 3 godz. od zabiegu nie wpływają na działanie środka. Następstwo: rośliny jednoliścienne można uprawiać nie
		Wish Top (M) IP	chizalofop-P-etylowy–120g/l	dolistne	0,6 l	1			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Perz właściwy, życica trwała w fazie 4–6 liści					1,1 l			wcześniej niż po 6 tyg. od zastosowania środka.
OD FAZY 2 LIŚCI MARCHWI (od BBCH>12), w odpowiedniej fazie wzrostu chwastów jednoliściennych								
Roczne jednoliścienne (chwastrica jednostronna, owies głuchy, palusznik krwawy, włośnica sina i zielona, życica trwała) od fazy 3 liści do końca krzewienia		POCHODNE KWASU ARYLOFENOKSYPROPIONOWEGO – grupa A wg HRAC 1						Nie opryskiwać w temp. powyżej 27°C i podczas długotrwałej suszy. Do zwalczania samosiewów zbóż i miotły zbożowej środki stosować w dawce: 0,5–0,7 l/ha. . Niższą z dawek stosować od fazy 3 liści do początku krzewienia chwastów (BBCH 13–21) wyższą, gdy chwasty znajdują się w fazie od pełni krzewienia do początku fazy strzelania w źdźbło (BBCH 25–30). Perz można zwalczać metodą dawek dzielonych: 2 razy po 0,6 l/ha, w odstępie 12 dni. Chwasty dwuliścienne można zwalczać herbicydami co najmniej 3 dni przed lub 3 dni po użyciu środka. Deszcz lub deszczowanie wykonane godzinę po zabiegu nie obniżają skuteczności działania środka. Po zabiegu zwalczania perzu przez 1 miesiąc nie wykonywać upraw mechanicznych. Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta.
Perz w fazie 3–6 liści, gdy wysokość roślin wynosi 15–20 cm		Agil-S 100 EC Alive Aria 100 EC Ready Zetrola 100 EC Hitro 100 EC Kalamos 100 EC Vergil 100 EC Cabramatta 100 EC IP	propachizafof – 100 g/l	dolistne	0,6 l	1	30 (Alive) pozostałe 28	
		Agil-S 100 EC Alive Aria 100 EC Ready Zetrola 100 EC Hitro 100 EC Kalamos 100 EC Vergil 100 EC Cabramatta 100 EC IP			1,25–1,5 l			
OD FAZY 2 LIŚCI, DO FAZY, GDY ROŚLINA ZAKRYJE NIE WIĘCEJ NIŻ 50% MIĘDZYRZĘDZI (BBCH 12-45), w odpowiedniej fazie wzrostu chwastów jednoliściennych								
Roczne jednoliścienne (np. chwastrica jednostronna, miotła zbożowa, owies głuchy, włośnica zielona) samosiewy zbóż, od fazy 2 liści do początku krzewienia	<ul style="list-style-type: none"> Mechaniczne zabiegi i ręczne pielienia można wykonywać, do czasu zakrycia międzyrzędzi przez liście marchwi, gdy chwasty nie zostały całkowicie zniszczone przez herbicydy lub w razie wystąpienia skorupy glebowej 							Nie opryskiwać w temp. powyżej 27°C. Balatella Forte 150 EC, Foster Forte 150 EC, Fusilade Forte 150 EC, Rento 150 EC i Tapani 150 EC, stosowane w najwyższych dawkach zwalczają też perz właściwy, ale słabiej. Zamieranie chwastów widoczne jest po upływie 2–3 tygodni od zabiegu. Intensywny wzrost chwastów, ciepła pogoda i wilgotna gleba przyspieszają działanie środków, a chłodna pogoda i susza opóźniają działanie, ale nie obniżają skuteczności. Deszcz lub deszczowanie w godzinę po zabiegu nie obniżają skuteczności działania środków. Herbicydy, których nie wolno mieszać z wymienionymi środkami można stosować co najmniej 7 dni przed lub 7 dni po ich zastosowaniu. Po zabiegu zwalczania perzu przez 1 miesiąc nie wykonywać uprawy mechanicznej. Można wykonać maksymalnie 1 zabieg w sezonie wegetacyjnym. Następstwo: rośliny jednoliścienne można uprawiać nie wcześniej niż po 2 mies. od zastosowania Privium 125 EC w dawce 1,9–2 l/ha, a pozostałych środków w dawce 1,6–1,7 l/ha, i nie wcześniej niż po 2 tyg., jeżeli Privium 125 EC użyto w dawce do 1,5 l/ha, a pozostałe do 1 l/ha. Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta. Uwaga: Privium 125 EC można stosować do 30.06.2026r
		Balatella Forte 150 EC (M) Foster Forte 150 EC (M) Fusilade Forte 150 EC (M) Fortune (M) IP	fluazyfop-P-butylowy – 150 g/l	dolistne	0,6–1,6 l	1	49	
		Rento 150 EC Tapani 150 EC (M) IP						
	Privium 125 EC (M) IP	fluazyfop-P-butylowy – 125 g/l		0,75–1 l		49		
Perz w fazie 4–10 liści					2 l			
OD FAZY 2 LIŚCI (BBCH 12-19), w odpowiedniej fazie wzrostu chwastów jednoliściennych								
Roczne jednoliścienne	<ul style="list-style-type: none"> Zabiegi mechaniczne 	CYKLOHEKSANODIONY – grupa A wg HRAC 1						

1	2	3	4	5	6	7	8	9
(chwastnica jednostronna, owies głuchy) i samosiewy zbóż w fazie 2–5 liści	wykonywać płytko, na głębokość 2–3 cm	Camwin 120 EC Centurion Plus 120 EC Evecafor 120 EC Kleo4Herbi 120 EC Kletozar 120 EC Klex 120 EC Obtemil 120 EC Sasmi Sedim 120 Select Super 120 EC Vannes IP	kletodym – 120 g/l	dolistne	0,8 l	1	40	Chwasty dwuliścienne można zwalczać innymi herbicydami co najmniej 7 dni przed lub co najmniej 7 dni po użyciu środków. Nie stosować, jeśli w ciągu godziny po zabiegu może wystąpić opad deszczu. Nie wykonywać uprawy mechanicznej na 7 dni przed i 7 dni po zastosowaniu środków. Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta.
Perz w fazie 4–6 liści.		Camwin 120 EC Centurion Plus 120 EC Evecafor 120 EC Kleo4Herbi 120 EC Kletozar 120 EC Klex 120 EC Obtemil 120 EC Sasmi Sedim 120 Select Super 120 EC Vannes IP				2 l		

OD FAZY 2 LIŚCI DO FAZY ROZETY (BBCH 12-33), w odpowiedniej fazie rozwoju chwastów jednoliściennych

Roczne jednoliścienne (np. chwastnica jednostronna, miotła zbożowa, owies głuchy, włośnice, samosiewy zbóż) od fazy 2 liści do początku krzewienia		Axton 100 EC (M) Boraco (M) Focus Ultra 100 EC (M) Fotyn 100 EC (M) Foxydo 100 EC (M) IP	cykloksydym – 100 g/l	dolistne	1–2 l	1	35	Środki powodują czerwone przebarwienia i zahamowanie wzrostu, a potem żółknięcie, całkowita chloroza, nekrozy i zasychanie liści chwastów. Pierwsze objawy widoczne są po upływie ok. 4–5 dni od zabiegu, a chwasty giną w ciągu 3–6 tygodni. Środek z dodatkiem adiuwantu DASH HC stosować w niesprzyjających warunkach lub na chwasty zaawansowane w rozwoju, w celu poprawienia skuteczności działania. Środka nie stosować podczas długotrwałej suszy. Po zabiegu zwalczania perzu przez 1 miesiąc nie wykonywać uprawy mechanicznej. Następstwo: po pełnym okresie uprawy środki nie stwarzają zagrożenia dla roślin następczych. W razie wcześniejszej likwidacji plantacji, po 4 tyg. od zabiegu można uprawiać rośliny z rodziny wiechlinowatych w tym kukurydzę, zboża i trawy Uwaga: w celu ochrony organizmów wodnych i roślin niebędących obiektem zwalczania zachować strefy ochronne – patrz etykieta.
		Axton 100 EC (M) lub Boraco (M) lub Focus Ultra 100 EC (M) lub Fotyn 100 EC (M) lub Foxydo 100 EC (M) + (adiuwant Dash HC***) IP	cykloksydym – 100 g/l (olejan metylu – 348,75 g/l + alkohol tłuszczowy – 209,25 g/l)			1 l + 1 l		
Perz, od fazy 4–6 liści do fazy pierwszego kolanka		Axton 100 EC (M) Boraco (M) Focus Ultra 100 EC (M) Fotyn 100 EC (M) Foxydo 100 EC (M) IP	cykloksydym – 100 g/l		4–5 l			
		Axton 100 EC (M) lub Boraco (M) lub Focus Ultra 100 EC (M) lub Fotyn 100 EC (M) lub Foxydo 100 EC (M) + (adiuwant Dash HC***) IP	cykloksydym – 100 g/l (olejan metylu – 348,75 g/l + alkohol tłuszczowy – 209,25 g/l)			2 l + 2 l		

* Niższe dawki środków stosować na glebach lżejszych, a wyższe na glebach ciężkich, o większej zawartości próchnicy.

** Kody grup chemicznych (np. kod 1) podano według HRAC / WSSA (Herbicide Resistance Action Committee / Weed Science Society of America).

*** Adiuwant Dash HC – oleinian metylu – 348,75 g/l + alkohol tłuszczowy (alkoksylowany ester kwasu fosforowego) – 209,25 g/l.

(M) – stosowanie środka w uprawach i zastosowaniach małoobszarowych – **odpowiedzialność za skuteczność działania i fitotoksyczność środka stosowanego w uprawach małoobszarowych ponosi wyłącznie jego użytkownik.**

nd – nie dotyczy.

IP – środek może być stosowany w Integrowanej Produkcji Roślin.

CHOROBY

Choroba / czynnik sprawczy	Niechemiczne metody ochrony	Środek ochrony roślin i możliwość stosowania w integrowanej produkcji (IP) oraz ekologicznej produkcji (EKO)	Substancja czynna / zawartość / grupa chemiczna FRAC	Działanie na roślinie i w stosunku do agrofaga	Dawka kg(l)/ha (stężenie %)	Maksymalna liczba zabiegów / minimalny odstęp między zabiegami (dni)	Karencja (dni)	Dodatkowe informacje o stosowaniu środka / zabiegach
1	2	3	4	5	6	7	8	9
PRZYGOTOWANIE PODŁOŻA, ZAPRAWIANIE NASION (BBCH 00)								
ALTERNARIOZA <i>Alternaria dauci,</i> <i>Alternaria radicina</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wysiewać nasiona wysokiej jakości, niezanieczyszczone. • Przestrzegać 3–4 letniej przerwy w uprawie marchwi na tym samym polu. • Unikać terenów podmokłych i okresowo zalewowych. • Glebę utrzymywać w dobrej kulturze. • Uprawę prowadzić na podwyższonych zagonach. • Resztki roślin pozostałe po zbiorze głęboko przyorać. 	FENYLOPIROLE – grupa E2 wg FRAC (kod FRAC 12)						Środek stosować do zaprawiania nasion. Zalecana ilość wody: 10-1000 ml (110–1100 ml roztworu /100 kg nasion). Zaprawiać tylko dobrze oczyszczony materiał siewny. Zaprawiony materiał powinien być dokładnie i równomiernie pokryty środkiem. Nasiona po zaprawieniu pozostawić w otwartych workach do momentu przeschnięcia.
		Maxim 480 FS IP	fludioksonil – 480 g/l	powierzchniowo, działa zapobiegawczo	1 ml/kg nasion	1	nd	
ZGNILIZNA TWARDZIKOWA <i>Sclerotinia sclerotiorum</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Stosować płodozmian. • Prowadzić zrównoważone nawożenie. • Resztki roślin po zbiorze głęboko przyorać. 	ŚRODEK MIKROBIOLOGICZNY – grupa BM wg FRAC (kod FRAC BM 02)						Środek stosować na 10–30 dni przed siewem roślin. Po opryskaniu chronionej powierzchni, podłoże lub ziemię wymieszać na głębokość około 10 cm. Zalecana ilość wody 500-700 l/ha. Po zastosowaniu środka nie stosować doglebowo chemicznych środków grzybobójczych, chroniących rośliny przed szarą pleśnią i zgnilizną twardzikową.
		Lalstop Contans WG	grzyb pasożytniczy <i>Coniothyrium minitans</i> – 1x10 ⁹ oospor w 1 g środka	kontaktowo, działa selektywnie	8 kg lub 0,8 g/m ²	1	nd	
PLAMISTOŚĆ ZGORZELOWA <i>Pythium spp.</i>		ŚRODEK MIKROBIOLOGICZNY – grupa BM wg FRAC (kod FRAC BM 02)						
		Serenade ASO	<i>Bacillus subtilis</i> szczep QST 713 – 13,96 g/l		10 l	1	nd	
ZGORZEL SIEWEK, CHOROBY TWÓRCZE MIKROORGANIZMY GLEBOWE ORAZ PRZENOSZONE PRZEZ NASIONA <i>Fusarium spp.,</i> <i>Phytophthora spp.,</i> <i>Rhizoctonia spp.,</i> <i>Botrytis spp.,</i> <i>Alternaria spp.,</i> <i>Pythium spp.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzegać 3–4 letniej przerwy w uprawie marchwi na tym samym stanowisku. • Wysiewać zdrowy materiał siewny. • Przestrzegać odpowiedniej gęstości i głębokości siewu nasion. • Unikać stanowisk zlewnych o słabej przepuszczalności dla wody i powietrza. • Przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych, tj. niska temperatura i opady deszczu należy opóźnić termin wysiewu nasion. 	TIODAZYNY – grupa NC wg FRAC (kod FRAC NC)						
		Basamid	dazomet – 950 g/kg		500 kg	1	nd	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		ŚRODKI BIOLOGICZNE – grupa BM wg FRAC (kod FRAC BM 02)						
		Biocontrol T34 (M) IP	<i>Trichoderma asperellum</i> – 12 %	zopobiegawczo				
OKRES WZROSTU I ROZWOJU ROŚLIN (BBCH 01–89)								
ALTERNARIOZA NACI, CZARNA ZGNILINZA KORZENI <i>Alternaria dauci,</i> <i>Alternaria alternata</i>	<ul style="list-style-type: none"> Wysiewać nasiona wysokiej jakości, niezanieczyszczone. Przestrzegać 3–4 letniej przerwy w uprawie marchwi na tym samym stanowisku. Unikać terenów podmokłych i okresowo zalewowych. Glebę utrzymywać w dobrej kulturze. Uprawę prowadzić na podwyższonych zagonach. Resztki roślin pozostałe po zbiorze głęboko przyorać. 	STROBILURYNY – grupa C3 wg FRAC (kod FRAC 11)						Zalecana ilość wody: 700 l/ha. Zabieg wykonać zapobiegawczo, począwszy od fazy BBCH 41 (początek rozwoju części roślin przeznaczonych do zbioru – korzenie zaczynają się poszerzać) lub natychmiast po wystąpieniu pierwszych objawów choroby na liściach. środek stosować zapobiegawczo lub natychmiast po wystąpieniu pierwszych objawów choroby, fazy 6. liścia do końca fazy rozwoju części rośliny przeznaczonej do zbioru (korzeń osiąga typową wielkość i kształt) (BBCH 16–49). Środek Zato 50 WG stosować z chwilą pojawienia się pierwszych objawów choroby, od fazy pełnego rozwoju liści do fazy, gdy korzeń osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 20–49)
		Afrodyta 250 SC (M) Amistar 250 SC Astar 250 SC Astrolab Azarius–Pro 250 SC Azoguard AZT 250 SC Azoksy Life Azoxone 250 SC Azoksar Super 250 SC Azoxone Super QS 250 SC Azoxin PRO 250 SC Azuba Baltazar 250 SC Bolid Plus 250 SC Clayton Augusta 250 SC Conclude AZT 250 SC Dobromir Top 250 SC Dobromir Super 250 SC Dobromir 250 SC Fungistar Globaztar AZT 250 SC Hill-Star Karpathos 250 SC Latifa 250 SC Laiba 250 SC LS-Azoxy Makler Plus 250 SC Mirador 250 SC Max Azoksystrobin 250 SC Ortofin Pablo 250 SC Pabizon 250 SC Piastrun 250 SC Philpn 250 SC Promesa Robin 250 SC Rotab 250 SC Stajret Super 250 SC IP	azoksystrobina – 250 g/l	wgłębnie i systemicznie, działa zapobiegawczo	0,8 l	3 / 7–10 dni	10/14	
		Zaftra AZT 250 SC Zakeo 250 SC Zingaro Extra 250 SC IP					14	
		Zato 50 WG IP	trifloksystrobina – 500 g/kg	mezostemicznym do stosowania zapobiegawczego	0,25 kg	3 co 7 dni		
		POCHODNE ANILINY – grupa C5 wg FRAC (kod FRAC 29)						
		Banjo 500 SC (M) IP	fluazynam – 500 g/l	kontaktowo, działa zapobiegawczo	0,2 l	2 / 7–10 dni	7	Środek stosować wiosną po zauważeniu pierwszych objawów chorobowych, od fazy 5-ciu liści do początku rozwoju części przeznaczonych do zbioru (BBCH 15–39). Zalecana ilość wody: 700 l/ha.
ŚRODEK BIOLOGICZNY – grupa BM wg FRAC (kod FRAC BM 02)								Zalecana ilość wody 200–500 l/ha. Środek stosować od fazy,

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Rhapsody Serenade ASO	Bacillus subtilis szczep QST 713 – 13,96 g	kontaktowo, działa zapobiegawczo	8 l	6 / 5 dni	nd	gdy korzeń zaczyna się poszerzać do fazy, gdy osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 41–49).
ANILINOPIRIMIDYNY – grupa D1 wg FRAC (kod FRAC 9)								
		Scala IP	pirymetanił – 400 g/l	powierzchniowy, wglębny, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	2,0 l	2 / 10 dni	21	Środek stosować od fazy 10 liści do fazy, gdy korzeń osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 20–49).
MIEDZIOWE – grupa MSCA wg FRAC (kod FRAC M1)								
		CUPROZIN PROGRESS IP	miedź w postaci wodorotlenku miedziowego – 250 g/l	kontaktowo, działa zapobiegawczo	2,0 l	6 / 7-10 dni	14	Środek stosować zgodnie z sygnalizacją lub zapobiegawczo w okresach spodziewanego zagrożenia uprawy, od fazy trzeciego liścia (BBCH 13) do fazy, gdy korzeń osiąga 70% typowej średnicy (BBCH 47).
STROBILURINY + TRIAZOLE – grupa C3+G1 wg FRAC (kod FRAC 11+3)								
		Hajmon 250 EC Ortiva Top 325 SC Scorpion 325 SC Tarantula 325 SC IP	azoksystrobina – 200 g/l + difenokonazol – 125 g/l	powierzchniowo i systemicznie, działa zapobiegawczo	1 l	2 / 14 dni	14	Zalecana ilość wody: 200–600 l/ha. Środek stosować zapobiegawczo lub natychmiast po wystąpieniu pierwszych objawów choroby od momentu osiągnięcia przez korzeń średnicy powyżej 0,5 cm do pełnej wielkości (BBCH 41–49).
ANILINOPIRIMIDYNY + FENYLOPIROLE – grupa D1+E2 wg FRAC (kod FRAC 9+12)								
		Bamse Botrefin (M) Cypro-Fludio-life Cypros Fludiocyp Pro 62,5 WG LS Cypro 375-Fludio 250 Mars 62,5 WG Pleśń Stop (M) Puenta 62,5 WG Sereneva Sextans 62,5 WG (M) Sketch 62,5 WG Sorvin Switch 62, WG (M) IP	cyprodynił – 375 g/kg + fludioksonił – 250 g/kg	kontaktowo i wglębnie, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,8 – 1,0 kg 0,8 kg 0,8 – 1,0 kg	2 / 12 dni	7	Zalecana ilość wody: 300–1000 l/ha. Środek stosować zapobiegawczo lub z chwilą pojawienia się pierwszych objawów choroby. Ilość wody dostosować do wielkości roślin i ich zagęszczenia.
ANILINOPIRIMIDYNY grupa D1 (kod FRAC 9)								
		Scala IP	pirymetanił – 400 g/l	powierzchniowo i wglębnie	2,0 l/ha	2 / 10 dni	21	
KARBOKSYMIDY + TRIAZOLE – grupa C2 + G1 wg FRAC (kod FRAC 7 + 3)								
		Dagonis IP	difenokonazol – 50 g/l + fluksapyroksad – 75 g/l	układowo, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,6 l	7	7	
TRIAZOLE – grupa G1 wg FRAC (kod FRAC 3)								
		Argus 250 EC (M) Bluna 250 EC (M) Cros 250 EC (M) Difo 250 EC (M) Dissko 250 EC (M) Ferten 250 EC (M) Shardiif 250 EC (M) Tores 250 EC (M) Valor 250 EC (M) Wezen 250 EC (M) IP	difenokonazol – 250 g/l	układowo, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,5 l	3 / 14 dni	14	Zalecana ilość wody 200–1000 l/ha. Ilość cieczy użytkowej dostosować do wielkości roślin i ich fazy rozwojowej. Środek stosować zapobiegawczo lub po zauważeniu pierwszych objawów infekcji choroby, nie później niż 14 dni przed zbiorem (BBCH 20– 89); od fazy 10 liści do początku fazy, gdy korzenie zaczynają się poszerzać można maksymalnie wykonać 2 zabiegi (BBCH 20–39).
STROBILURINY + ANILIDY – grupa C3+C2 wg FRAC (kod FRAC 11+7)								
								Zalecana ilość wody: 600–800 l/ha. Pierwszy zabieg wykonać

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		SC Ortofin Pablo 250 SC Pabizon 250 SC Philon 250 SC Piastun 250 SC Promesa Robin 250 SC Zafra AZT 250 SC Zakeo 250 S.C. Zingaro Extra 250 SC IP						
STROBILURYN + TRIAZOLE – grupa C3+G1 wg FRAC (kod FRAC 11+3)								Zalecana ilość wody: 200–600 l/ha. Środek stosować zapobiegawczo lub natychmiast po wystąpieniu pierwszych objawów choroby od momentu osiągnięcia przez korzeń średnicy powyżej 0,5 cm do pełnej wielkości (BBCH 41–49).
		Ortiva Top 325 SC (M) Scorpion 325 SC (M) Tarantula 325 SC (M) IP	azoksystrobina – 200 g/l + difenokonazol – 125 g/l	powierzchniowo i systemicznie, działa zapobiegawczo	1 l	2 / 14 dni	14	
STROBILURYN + ANILIDY – grupa C3+C2 wg FRAC (kod FRAC 11+7)								Zalecana ilość wody: 600–800 l/ha. Pierwszy zabieg wykonać zapobiegawczo zgodnie z sygnalizacją lub z chwilą pojawienia się pierwszych objawów choroby. Wyższą dawkę środka stosować w przypadku większego zagrożenia chorobami.
		Bigalo (M) Boskal (M) Cobalt (M) Elithene (M) Iryd (M) Klaption 33 WG (M) Samar(M) Signum 33 WG (M) Singapur 33 WG (M) Spector 33 WG (M) Vaita (M) IP	piraklostrobina – 67 g/kg + boskalid – 267 g/kg	systemicznie, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,75–1 kg	2 / 7 dni	28	
TRIAZOLE – grupa G1 wg FRAC (kod FRAC 3)								Zalecana ilość wody 200–1000 l/ha. Ilość cieczy użytkowej dostosować do wielkości roślin i ich fazy rozwojowej. Środek stosować zapobiegawczo lub po zauważeniu pierwszych objawów infekcji choroby, nie później niż 14 dni przed zbiorem (BBCH 20–89); od fazy 10 liści do początku fazy, gdy korzenie zaczynają się poszerzać można maksymalnie wykonać 2 zabiegi (BBCH 20–9).
		Argus 250 EC (M) Bluna 250 EC (M) Cros 250 EC (M) Difo 250 EC (M) Dissko 250 EC (M) Ferten 250 EC (M) Hajmon 250 EC (M) Shardif 250 EC (M) Tores 250 EC (M) Valor 250 EC (M) Wezen 250 EC (M) IP	difenokonazol – 250 g/l	układowo, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,5 l	3 / 14 dni	14	
KARBOKSYMIDY + TRIAZOLE – grupa C2+G1 wg FRAC (kod FRAC 7+3)								Środek stosować zapobiegawczo lub natychmiast po zaobserwowaniu pierwszych objawów choroby, od fazy 4. liścia do fazy całkowitego rozwoju; korzeń osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 14–49).
		Dagonis IP	difenokonazol – 50 g/l + fluksapyroksad – 75 g/l	układowo, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,6 l	2 / 7 dni	7	
ANILIDY + TRIAZOLE – grupa C2+G1 wg FRAC (kod FRAC 7+3)								Zalecana ilość wody: 300–600 l/ha. Pierwszy zabieg wykonać zapobiegawczo, zgodnie z sygnalizacją lub z chwilą pojawienia się pierwszych objawów choroby od fazy początku rozwoju korzeni (średnica powyżej 0,5 cm) do fazy całkowitego rozwoju, gdy korzeń osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 41–49).
		Luna Experience 400 SC IP	fluopyram – 200 g/l + tebukonazol – 200 g/l	układowo, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,75 l	2 / 7 dni	14	
ANILIDY + STROBILURYN – grupa C2+C3 wg FRAC(kod FRAC 7+ 11)								Środek stosować od fazy początku rozwoju korzeni – korzenie zaczynają się poszerzać (średnica powyżej 0,5cm) do fazy całkowitego rozwoju, gdy korzeń osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 41-49)
		Luna sensation 500 S.C. IP	fluopyram – 250 g/l + trifloksystrobina – 250 g/l	układowo, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,5 l	2 / 14 dni	14	
ŚRODEK BIOLOGICZNY – grupa BM wg FRAC (kod FRAC BM 02)								Środek stosować zapobiegawczo od fazy, gdy korzeń zaczyna się

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
		Serenade ASO (M) IP Taegro IP	Bacillus subtilis szczep QST 713 – 13,96 g Bacillus amyloliquefaciens FZB24 1– 30 g/l	kontaktowo, działa zapobiegawczo	8 l 0,185 – 0,370 kg	6 / 5 dni 10 / co 7 dni	nd	poszerzać do fazy, gdy osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 41–49).	
		OLEJKI ETERYCZNE – grupa NC wg FRAC (kod FRAC NC)							środek stosować od fazy 2 liścia , gdy widoczne są pierwsze płatki kwiatów, kwiaty nadal zamknięte (BBCH 12–59).
		Essenciel Limocide (M) Pesticol (M) Prev-Am (M) Prev Bio (M) IP	olejek pomarańczowy – 60 g/l	kontaktowy, działa zapobiegawczo	2,4 l	6 / 7 dni	1		
		NIEORGANICZNE O DZIAŁANIU WIELOFUNKCYJNYM – grupa MSCA wg FRAC (kod FRAC M 02)							Zalecana ilość wody: 400–600 l/ha. Środek stosować zapobiegawczo od fazy, gdy korzenie zaczynają się poszerzać (BBCH > 41) lub z chwilą wystąpienia pierwszych objawów choroby.
		Siarkol 80 WP Siarkol Extra 80 WP IP	siarka – 80%	powierzchniowo, działa zapobiegawczo	1,5 kg	3 / 5–7 dni	7		
		Siarkol 80 WG (M) Siarkol Bis 80 WG (M) IP				6 / 5–7 dni		Środek stosować zapobiegawczo lub z chwilą wystąpienia Pierwszych objawów choroby (BBCH 12–49).	
		Siarkol 800 SC (M) IP	siarka – 55,73%		1,5 l				
MOKRA ZGNILIZNA KORZENIOWATYCH <i>Pectobacterium carotovorum subsp. carotovorum</i>	<ul style="list-style-type: none"> Wysiew zdrowego materiału siewnego do gleb lżejszych, przepuszczalnych, na podwyższonych zagonach. Należy unikać gleb ciężkich, zlewnych i podmokłych. Wskazana jest uprawa po przedplonach, tj.: zboże jare, kukurydza, trawa, koniczyna, fasola, lucerna. 	Aktualnie brak zarejestrowanych fungicydów do zwalczania tej choroby.						W okresie przechowywania bakterie rozwijają się w korzeniach, powodując ich wewnętrzne gnicie, często niewidoczne na zewnątrz. Odkażać pomieszczenia w przechowalniach oraz skrzynki i kontenery do składowania.	
SZARA PLEŚŃ <i>Botrytis cinerea</i>	<ul style="list-style-type: none"> Stosować płodozmian. Po zbiorze usuwać lub głęboko przyorać resztki poźniwe. Chronić korzenie przed uszkodzeniami. Odkażanie narzędzi i pojemników wykorzystywanych przy zbiorze korzeni. 	ANILINOPIRIMIDYNY + FENYLOPIROLE – grupa D1+E2 wg FRAC (kod FRAC 9+12)						Zalecana ilość wody: 300–1000 l/ha. Środek stosować zapobiegawczo lub z chwilą pojawienia się pierwszych objawów choroby. Ilość wody dostosować do wielkości roślin i ich zagęszczenia.	
		Bamse (M) Botrefin (M) Cypro-Fludio-Life (M) Cypros (M) Fludicyp Pro 62,5 WG (M) LS-Cypro 375-Fludio (M) Mars (M) Pleśń Stop Puenta 62,5 WG (M) Sereneva (M) Pleśń Stop (M) Sextans 62,5 WG (M) Sketch 62,5 WG (M) Sorvin (M) Society (M) Switch 62,5 WG (M) IP	cyprodynil – 375 g/kg + fludioksonil – 250 g/kg	kontaktowo i wgłębnie, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,8 kg	2 / 12 dni	7		
ZGNILIZNA	• Zwalczać chwasty.	ANILINOPIRIMIDYNY + FENYLOPIROLE – grupa D1+E2 wg FRAC (kod FRAC 9+12)						Zalecana ilość wody: 300–1000 l/ha. Środek stosować	

1	2	3	4	5	6	7	8	9			
TWARDZIKOWA <i>Sclerotinia sclerotiorum</i>	<ul style="list-style-type: none"> Stosować prawidłowy płodozmian. 	Bamse (M) Botrefin (M) Cypro-Fludio-Life (M) Cypros (M) Fludiocyp Pro 62,5 WG (M) LS-Cypro 375-Fludio (M) Mars (M) Pleśń Stop (M) Puenta 62,5 WG (M) Sereneva (M) Sextans 62,5 WG (M) Skech 62,5 WG (M) Sorvin (M) Society (M) Switch 62,5 WG (M) Sextans (M) IP	cyprodynil – 375 g/kg + fludioksonil – 250 g/kg	kontaktowo i wglebnie, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,8 kg	2 / 12 dni	7	zapobiegawczo lub z chwilą pojawienia się pierwszych objawów choroby. Ilość wody dostosować do wielkości roślin i ich zagęszczenia.			
		ANILIDY + TRIAZOLE – grupa C2+G1 wg FRAC (kod FRAC 7+3)								Pierwszy zabieg wykonać zapobiegawczo, zgodnie z sygnalizacją lub z chwilą pojawienia się pierwszych objawów choroby. Zaleca się wykonać maksymalnie 2 zabiegi w sezonie (z uwzględnieniem zastosowań na inne choroby) od fazy początku rozwoju korzeni (średnica powyżej 0,5 cm) do fazy osiągnięcia dojrzałości zbiorczej (BBCH 41–49).	
		Luna Experience 400 SC (M) IP	fluopyram – 200 g/l + tebukonazol – 200 g/l	układowo, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,75 l	2 / 7 dni	14				
		BENZOAMIDY + STROBILURYNY – grupa C3 wg FRAC									Środek stosować od fazy początku rozwoju korzeni – korzenie zaczynają się poszerzać (średnica powyżej 0,5cm) do fazy całkowitego rozwoju, gdy korzeń osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 41-49)
		Luna sensation 500 SC IP	fluopyram – 250 g/l + trifloksystrobina – 250 g/l	układowo, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,5 l	2 / 14 dni	14				
		KARBOKSYMIDY + TRIAZOLE – grupa C2+G1 wg FRAC (kod FRAC 7+3)									Środek stosować zapobiegawczo lub natychmiast po zaobserwowaniu pierwszych objawów choroby, od fazy 4. liścia do fazy całkowitego rozwoju; korzeń osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 14–49).
		Dagonis IP	fluksapyroksad – 75 g/l + difenokonazol – 50 g/l	układowo, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,6 l	7	14				
ŚRODEK BIOLOGICZNY – grupa BM wg FRAC (kod FRAC BM 02)											
Taegro (M)	<i>Bacillus amyloliquefaciens</i> FZB24 1– 30 g/l	kontaktowo, działa zapobiegawczo	0,185 – 0,370 kg	10 / co 7 dni	nd						
SUCHA ZGNILIZNA KORZENI <i>Fusarium avenaceum</i>	<ul style="list-style-type: none"> Nie uprawiać marchwi na stanowiskach po kukurydzy i kapuście, na których stwierdzono występowanie choroby. 	Aktualnie brak zarejestrowanych fungicydów do zwalczania tych chorób.						Ochrona marchwi środkami z grupy strobiluryn ogranicza szkodliwość także suchej zgnilizny korzeni.			
CZARNA PLAMISTOŚĆ KORZENI <i>Rhizoctonia solani</i>	<ul style="list-style-type: none"> Stosować prawidłowy płodozmian. 	ANILIDY + TRIAZOLE – grupa C2+G1 wg FRAC (kod FRAC 7+3)									
		Luna Experience 400 SC (M) IP	fluopyram – 200 g/l + tebukonazol – 200 g/l	układowo, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,75 l	2 / 7 dni	14	Pierwszy zabieg wykonać zapobiegawczo, zgodnie z sygnalizacją lub z chwilą pojawienia się pierwszych objawów choroby. Zaleca się wykonać maksymalnie 2 zabiegi w sezonie (z uwzględnieniem zastosowań na inne choroby) od fazy początku rozwoju korzeni (średnica powyżej 0,5 cm) do fazy osiągnięcia dojrzałości zbiorczej (BBCH 41–49).			
CZARNA ZGNILIZNA MARCHWI <i>Alternaria radicina</i>	<ul style="list-style-type: none"> Stosować prawidłowy płodozmian. 	ANILIDY + STROBILURYNY – grupa C2 +C3 wg FRAC (kod FRAC 7+ 11)									
		Luna Sensation 500 S.C. IP	fluopyram – 250 g/l + trifloksystrobina – 250 g/l	układowo, działa zapobiegawczo i interwencyjnie	0,5 l	2 / 14 dni	14	Środek stosować od fazy początku rozwoju korzeni – korzenie zaczynają się poszerzać (średnica powyżej 0,5cm) do fazy całkowitego rozwoju, gdy korzeń osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 41-49)			
STROBILURYNY + TRIAZOLE – grupa C3+G1 wg FRAC (kod FRAC 11+3)								Zalecana ilość wody: 200–600 l/ha. Środek stosować			

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Ortiva Top 325 SC (M) Scorpion 325 SC (M) Tarantula 325 SC (M) IP	azoksystrobina – 200 g/l + difenokonazol – 125 g/l	powierzchniowo i systemicznie, działa zapobiegawczo	1 l	2 / 14 dni	14	zapobiegawczo lub natychmiast po wystąpieniu pierwszych objawów choroby od momentu osiągnięcia przez korzeń średnicy powyżej 0,5 cm do pełnej wielkości (BBCH 41–49).
PARCH ZWYKŁY <i>Streptomyces scabies</i>	<ul style="list-style-type: none"> Nie uprawiać marchwi na stanowiskach po ziemniakach i burakach, na których stwierdzono występowanie tej choroby. 	Aktualnie brak zarejestrowanych fungicydów do zwalczania tych chorób.						
RIZOKTONIOZA <i>Rhizoctonia carotae</i>	<ul style="list-style-type: none"> Nie uprawiać marchwi na stanowiskach po ziemniakach i burakach. 							

(M) – stosowanie środka w uprawach i zastosowaniach małoobszarowych – **odpowiedzialność za skuteczność działania i fitotoksyczność środka stosowanego w uprawach małoobszarowych ponosi wyłącznie jego użytkownik;**

nd – nie dotyczy.

EKO – środek może być stosowany w ekologicznej produkcji

IP – środek może być stosowany w integrowanej produkcji

SZKODNIKI

Organizm szkodliwy	Niechemiczne metody ochrony / Progi szkodliwości	Środki ochrony roślin	Substancja czynna / zawartość	Działanie na roślinie i w stosunku do agrofaga	Dawka w kg(l)/ha (stężenie w %)	Maksymalna liczba zabiegów / minimalny odstęp między zabiegami	Karencja (dni)	Dodatkowe informacje o stosowaniu środka / zabiegach
1	2	3	4	5	6	7	8	9

PRZED SIEWEM NASION

GUZAKI, CYSTY MATWIKI MARCHWIOWEGO, NICIENIE GLEBOWE RODZAJU <i>Trichodorus</i> i <i>Tylenchorhynchus</i>		BENZAMID, INHIBITOR DEHYDROGENAZY BURSZTYNIANOWEJ (SDHI) grupa 7 wg FRAC					1	nd	Jednym z preparatów opryskać całą powierzchnię pola, następnie równomiernie wymieszać z glebą na głębokość 10–20 cm co najmniej 10 dni przed siewem.
		Coxima (M) Velum Prime (M) IP	fluopyram – 400 g/l	działa kontaktowo i układowo	0,625 l				
GUZAK PÓŁNOČNY <i>Meloidogyne hapla</i> KORZENIAK SZKODLIWY <i>Pratylenchus penetrans</i>	Próba glebowa: stwierdzenie 3 larw inwazyjnych J2 w próbie 100 cm ³ gleby pobranej z głębokości 30 cm w 10-30 punktach na 1 h pola. Po pobraniu prób należy je wymieszać i analizować 0,5 – 1,0 kg gleby. Próba glebowa: stwierdzenie 30 osobników w próbie 100 cm ³ gleby pobranej z głębokości 30 cm w 10-30 punktach na 1 h pola. Po pobraniu prób	BENZAMID, INHIBITOR DEHYDROGENAZY BURSZTYNIANOWEJ (SDHI) grupa 7 wg FRAC					1	nd	Jednym z preparatów opryskać całą powierzchnię pola, następnie równomiernie wymieszać z glebą na głębokość 10–20 cm co najmniej 10 dni przed siewem.
		Coxima (M) Velum Prime (M) IP	fluopyram – 400 g/l	działa kontaktowo i układowo	0,625 l				
		ŚRODKI MIKROBIOLOGICZNE WSPOMAGAJĄCE OCHRONĘ					1,0 – 2,0 kg	1	nd
Bactim Receptor	grzyby mikoryzowe, saprofityczne oraz promieniowce	zwiększa odporność roślin na uszkodzenia systemu korzeniowego przez nicienie							
		Nematodo Biocontrol	wyselekcjonowane szczepy bakterii	obniża atrakcyjność korzeni roślin dla nicieni	1,0 kg	2 – 3 razy	nd	Preparat rozproszyc równomiernie na powierzchni gleby w formie oprysku. Zabieg wykonać w trakcie uprawek lub innych zabiegów agrotechnicznych, aby umożliwić równomierne wymieszanie preparatu z glebą.	
PĘDRAKI - larwy chrząszczy: Chrabąszcz majowy (<i>Melolontha melolontha</i>) Chrabąszcz kasztanowiec (<i>Melolontha hippocastani</i>) Guniak czerwcyk (<i>Amphimallon solstitiale</i>) Ogrodnica niszczylistka (<i>Phyllopertha horticola</i>) GAŚSIENICE ROLNIC: Rolnica zbożówka <i>Agrotis segetum</i> Rolnica czopówka <i>Agrotis exclamatoris</i> Rolnica gwoździówka <i>Agrotis ipsilon</i> Rolnica panewka <i>Xestia c-nigrum</i>		Aktualnie brak zarejestrowanych preparatów do zwalczania tych szkodników.							
Szkodniki glebowe: drutowce, pędraki i rolnice należy zwalczać przed założeniem uprawy stosując głęboka orkę jesienią lub wiosną, przed siewem nasion - uprawki ostrymi narzędziami jak talerzówka, glebogryzarka. Szkodniki glebowe ogranicza także odpowiednie zmianowanie, warzywa korzeniowe należy uprawiać na danym polu nie częściej niż co 4–6 lat.									

PODCZAS SIEWU NASION

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
NICIENIE - ograniczenie szkodliwości		WYCIĄGI ROŚLINNE						Preparat stosować rzędkowo podczas siewu nasion wyłącznie za pomocą aplikatorów do granulowanych środków ochrony roślin.	
		NEMguard DE EKO	Wyciąg z czosnku – 450 g/kg	różne mechanizmy działania.	20 kg	1	nd		
DRUTOWCE – larwy sprężyków Elateridae	Próby glebowe: Wykrycie 1 larwy w 32 próbach o wymiarach 25x25 cm (łączna powierzchnia 2 m ²) pobranych z głębokości 25 cm.	PYRETROIDY – grupa 3A wg IRAC						Środek stosować w trakcie siewu, doglebowo (w bruzdę).	
		SoilGuard 0,5 GR SoilProtect 0,5 GR IP	teflutryna – 5 g/kg	gazowo, kontaktowo, żołądkowo	15 kg	1	nd		
POŁYŚNICA MARCHWIANKA <i>Chamaepsila rosae</i>		PYRETROIDY – grupa 3A wg IRAC						Stosować jeden z preparatów doglebowo podczas siewu marchwi przy użyciu podłączonego do siewnika aplikatora do granulowanych środków ochrony roślin, zapewniając przykrycie glebą granulatu wraz z nasionami. *Belem 0,8 MG i *Columbo 0,8 MG można stosować do	
		*Belem 0,8 MG *Columbo 0,8 MG IP	cypermetryna – 8 g/kg	działa kontaktowo i żołądkowo	12,0 kg	1	120		
OKRES WZROSTU I ROZWOJU ROŚLIN (od BBCH 11)									
POŁYŚNICA MARCHWIANKA <i>Chamaepsila rosae</i>	Tablice lepowe: odłowienie średnio więcej niż 1 muchówki przez kolejne 3 dni na 3-4 żółtych tablicach rozmieszczonych na plantacji.	PYRETROIDY – grupa 3A wg IRAC						Opryskiwać jednym z preparatów po odłowieniu muchówek na tablice lepowe od początku fazy wyraźnie rozwiniętego pierwszego liścia (BBCH 11) do końca fazy gdy korzeń osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 49).	
		Deka 2,5 EC (M) Delta Forte (M) Desha 2,5 EC (M) Dyno 2,5 EC (M) Matrix 2,5 EC (M) Polecia 2,5 EC (M) IP Deltakill (M) Prokill (M) IP	deltametryna – 25 g/l	działa kontaktowo i żołądkowo, na roślinie powierzchniowo	0,3 l	2 / co najmniej 14 dni	7		
		Decis Mega 050 EW (M) Delta 50 EW (M) IP	deltametryna – 50 g/l		0,5 l	3 / co najmniej 14 dni			
		Decis Expert 100 EC (M) Nuyard (M) IP	deltametryna – 100 g/l		0,15 l	2 / co najmniej 14 dni			
					0,075 l	2 / co najmniej 14 dni			
		DIAMIDY – grupa – 28 wg IRAC							
		Benevia 100 OD Bensekt 100 OD Besarion 100 OD Bombardier 100 OD Filary 100 OD Kianotraniliprol 100 OD Nevbia 100 OD IP	cyjanotraniliprol – 100 g/l	działa kontaktowo żołądkowo, na roślinie działa włącznie oraz translaminarnie.	0,75 l	2 / co najmniej 10 dni	14		
MSZYCE: Bawelnica topolowo-marchwianna <i>Pemphigus phenax</i> , Mszyca wierzbowo-marchwiowa <i>Cavariella aegopodii</i> , Mszyca	Lustracja roślin: wsze kolonie mszyc na pierwszych liściach.	ZWIĄZKI KWASOWE O NIEZNANYM LUB NIEPEWNYM MECHANIZMIE DZIAŁANIA – grupa UNE wg IRAC						Preparat stosować niezwłocznie po pojawieniu się pierwszych objawów występowania szkodników, od fazy, gdy liście są całkowicie rozwinięte (BBCH 10) do fazy gdy korzeń osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 49). Oprysk należy wykonywać w blokach po 3 zabiegi. Pomiędzy blokami zabiegów należy zachować 28-dniowy odstęp.	
		Fitter EKO	kwasy tłuszczowe – 479,8 g/l	działa kontaktowo, na roślinie powierzchniowo	7,5 l	9 / co najmniej 7 dni	1		
		Neudosan EKO	sól potasowa kwasów tłuszczowych – 515 g/l		18,0 l	5 / co najmniej 5 dni	nd		
ŚRODKI O DZIAŁANIU MECHANICZNYM								Preparat należy stosować po zauważeniu szkodników.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9		
wierzbowo-baldaszkowa <i>Cavariella theobaldi</i> , Mszyca głogowo-marchwiana <i>Dysaphis crataegi</i> Mszyca marchwiana ondulująca <i>Semiaphis dauci</i>		Emulpar' 940 EC IP*	olej rydzowy	działanie kontaktowo, na roślinie powierzchniowo	0,9 %	bd	nd	Zabieg należy wykonywać w warunkach umożliwiających szybkie wysychanie cieczy na roślinach. Nie stosować na rośliny w ich najmłodszych stadiach rozwojowych (np. na rozsadzie). W przypadku częstego stosowania, pomiędzy 3 a 4 zabiegami należy zachować dwutygodniowy odstęp. Preparat należy stosować po zauważeniu szkodników. Zabieg należy wykonywać w warunkach umożliwiających szybkie wysychanie cieczy na roślinach. Nie stosować na rośliny w ich najmłodszych stadiach rozwojowych (np. na rozsadzie). W przypadku częstego stosowania, pomiędzy 3 a 4 zabiegami należy zachować dwutygodniowy odstęp.		
		Afik IP*	polisacharydy	działa kontaktowo (mechanicznie), na roślinie powierzchniowo	0,3%	2 / co 7 - 14 dni	nd			
		Siltac EC IP*	polimery silikonowe		0,15–0,2%	bez ograniczeń / co najmniej 7 dni				
		PYRETROIDY – grupa 3A wg IRAC								Preparat stosować po zauważeniu pierwszych kolonii mszyc od początku fazy wyraźnie rozwiniętego pierwszego liścia (BBCH 11). Opryskiwać jednym z preparatów po wystąpieniu pierwszych kolonii mszyc od początku fazy wyraźnie rozwiniętego pierwszego liścia (BBCH 11) do końca fazy gdy korzeń osiąga typową wielkość i kształt (BBCH 49).
		Spruzit Koncentrat na Szkodniki EC (M) EKO	pyretryny – 4,59 g/l olej rzepakowy – 825,3 g/l		6,0 l	2 / co najmniej 7 dni	3			
		Deka 2,5 EC (M) Delta Forte (M) Desha 2,5 EC (M) Dyno 2,5 EC (M) Matrix 2,5 EC (M) Poleci 2,5 EC (M) IP	deltametryna – 25 g/l	działa kontaktowo i żołądkowo, na roślinie powierzchniowo	0,3 l	2 / co najmniej 14 dni	7			
		Decis Mega 050 EW (M) Delta 50 EW (M) IP	deltametryna – 50 g/l		0,15 l					
Decis Expert 100 EC (M) Delta Forte (M) Nuyard (M) IP	deltametryna – 100 g/l		0,075 l							
GOLANICA ZIELONKA <i>Trioza viridula</i> GOLANICA BALDASZKA <i>Trioza apicalis</i>	Lustracja roślin: stwierdzenie w maju i czerwcu pierwszych owadów dorosłych i larw lub uszkodzeń na młodych liściach.	Aktualnie brak zarejestrowanych preparatów do zwalczania tych szkodników						Osobniki dorosłe pojawiają się w fazie 4–5 liści (maj-czerwiec).		
SKOCZEK ZIEMNIACZAK <i>Empoasca pteridis</i> ZMIENIK LUCERNOWIEC <i>Lygus rugulipennis</i>	Lustracja roślin: wykrycie na roślinach pierwszych osobników dorosłych i larw.	Aktualnie brak zarejestrowanych preparatów do zwalczania tych szkodników						Osobniki dorosłe pojawiają się od czerwca do sierpnia, ale największe nasilenie larw ma miejsce w lipcu i sierpniu. Osobniki dorosłe opuszczają miejsca zimowania od marca i przenoszą się na marchew, ale największe nasilenie szkodnika ma miejsce w lipcu i sierpniu.		
GAŚIENICE USZKADZAJĄCE LIŚCIE	ŚRODEK BAKTERYJNY – grupa 11A wg IRAC									
	BioBit (M) DiPel DF (M) EKO	<i>Bacillus thuringiensis</i> var. kurstaki szczep ABTS 351 – 540 g/kg	działa żołądkowo	0,5 – 1,0 l	8 / co najmniej 7	1	Preparaty bakteryjne stosować w momencie pojawienia się gąsienic (od 1 do 3 zabiegów na dane pokolenie), najlepiej w okresie występowania młodszych stadiów rozwojowych (L1–L2). Wyższą z zalecanych dawek stosować przy dużym nasileniu występowania szkodnika lub na starsze stadia rozwojowe gąsienic. Pyrethroidy stosować od momentu wystąpienia szkodnika			
	PYRETROIDY – grupa 3A wg IRAC									
Deltakill (M) Prokill (M) IP	deltametryna – 25 g/l	działa kontaktowo i żołądkowo, na roślinie powierzchniowo	0,4 l	3 / co najmniej 14 dni	21					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
DRUTOWCE: Osiewnik rolowiec <i>Agriotes lineatus</i>	Próby glebowe: Wykrycie 1 larwy w 32 próbach o wymiarach 25x25 cm (łączna powierzchnia 2 m ²) pobranych z głębokości 25 cm.	ZWIĄZKI GRZYBOWE O NIEZNANYM LUB NIEPEWNYM MECHANIZMIE DZIAŁANIA – grupa UNF wg IRAC							Preparat aplikuje się poprzez nawadnianie podłoża - opryskiwanie lub stosowanie systemu nawadniającego. Środek można stosować od fazy całkowicie rozwiniętego pierwszego liścia (BBCH 11) do fazy pełnej dojrzałości (BBCH 89).
		Naturalis (M) EKO	<i>Beauveria bassiana</i> szczep ATCC 74040	działa kontaktowo	1,0 – 2,0 l	2 / co najmniej 7 dni	1		
ŚLIMAKI NAGIE: Ślimaki Arion spp., Pomrowiki Deroceras spp., Pomrowy Limax spp.	Lustracja roślin: wykrycie ślimaków lub ich uszkodzeń po posadzeniu roślin	NIEORGANICZNE ZWIĄZKI ŻELAZA							Zabiegi preparatami można wykonywać do momentu osiągnięcia maksymalnej dawki całkowitej wynoszącej 28 kg/ha w ciągu roku. Ironmax Pro można stosować od 7 dni przed siewem (BBCH 00) do fazy 4 liści (BBCH 14). Ironclad można stosować przed wschodami (BBCH 00), po wschodach i w późniejszym okresie wegetacji natychmiast po pojawieniu się szkodników.
		Ironmax Pro (M) EKO	fosforan żelaza – 24,2 g/kg	działa kontaktowo i żołądkowo	7,0 kg	co najmniej 5 dni	nd		
		Ferrocious EKO	fosforan żelaza – 29,7 g/kg	działa kontaktowo i żołądkowo	7,0 kg	4 / co najmniej 14 dni	nd		
		Hierro EKO	fosforan żelaza – 10 g/kg		50 kg	4 co najmniej 14 dni	nd		
ŚLIMAKI SKORUPKOWE: Cepaea spp.	Lustracja roślin: wykrycie ślimaków lub ich uszkodzeń po posadzeniu roślin	Ironclad EKO	fosforan żelaza – 29,0 g/kg	działa kontaktowo i żołądkowo	7,0 kg	4 / co najmniej 7 dni	nd		

* **Próby glebowe** – jedna próba glebowa jest pobierana szpadłem z powierzchni 25 cm × 25 cm, czyli stanowi powierzchnię 625 cm², co przy pobraniu 32 prób stanowi powierzchnię 2 m².

(M) – stosowanie środka w uprawach i zastosowaniach małoobszarowych – **odpowiedzialność za skuteczność działania i fitotoksyczność środka stosowanego w uprawach małoobszarowych ponosi wyłącznie jego użytkownik;**

bd – brak danych nd – nie dotyczy.

EKO – środek może być stosowany w ekologicznej produkcji

Uwaga: Zabiegi przy użyciu insektycydów wykonywać przed oblotem roślin przez owady zapylające lub po jego zakończeniu.

ZABURZENIA FIZJOLOGICZNE

Organizm szkodliwy / choroba	Niechemiczne metody ochrony / Progi szkodliwości	Środek ochrony roślin	Substancja czynna / zawartość	Działanie na roślinie i w stosunku do agrofaga	Dawka lub stężenie	Maksymalna liczba zabiegów / minimalny odstęp między zabiegami	Karencja (dni)	Dodatkowe informacje o stosowaniu środka / zabiegach
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Zamieranie liści sercowatych	Przyczyny: <ul style="list-style-type: none"> niedobór wapnia w okresie wysokiej wilgotności powietrza i długotrwałych opadów (lipiec-sierpień) 							W trakcie uprawy: Dokarmianie roślin preparatami z wapniem (zapobiegawczo lub interwencyjnie).
Zamieranie stożka wzrostu roślin oraz czarne plamy na korzeniach (pojawiające się na korzeniach po ok.1 godzinie od ich umycia)	Przyczyny: <ul style="list-style-type: none"> niedobór boru 							W trakcie uprawy: Opryskiwanie plantacji 0,5% roztworem boraksu lub innymi nawozami dolistnymi zawierającymi bor.
Rozwidlenie korzenia	Przyczyny: <ul style="list-style-type: none"> gleba zwięzła lub zbyt sucha zmiennie warunki wilgotności w podłożu uszkodzenia korzenia palowego w stadium młodocianym 							Przed siewem: Głębokie spulchnianie gleby, stosowanie doglebowych środków poprawiających właściwości gleby, stosowanie zmianowania. W trakcie uprawy: Regularne nawadnianie .
Korzenie lateralne na korzeniu głównym	Przyczyny: <ul style="list-style-type: none"> nadmierna na wilgotność gleby 							W trakcie uprawy: Spulchnianie międzyrzędzi po nadmiernym nawilgoceniu gleby (nie dopuszczać do zaskorupiania gleby).
Pękanie korzenia spichrzowego lub wyrastanie korzeni spichrzowych II rzędu	Przyczyny: <ul style="list-style-type: none"> gwałtownie zmiennie warunki wilgotnościowe w glebie nawadnianie małymi dawkami wody 							W trakcie uprawy: Równomierne nawadnianie i spulchnianie międzyrzędzi po nadmiernym nawilgoceniu gleby. Stosowanie małych dawek wody w okresie intensywnego wzrostu roślin jest niewskazane, ponieważ zostaje nawodniona tylko powierzchniowa warstwa gleby, co powoduje wyrastanie grubych bocznych korzeni, kosztem głównego korzenia palowego.
Żółknięcie lub fioletowienie najstarszych liści	Przyczyny: <ul style="list-style-type: none"> niedobór azotu (w końcowym okresie uprawy), przy obfitym nawadnianiu i intensywnym wzroście roślin 							W trakcie uprawy: Po zauważeniu objawów (nie później niż do połowy okresu uprawy) – stosowanie nawozów zawierających amonową formę azotu.
Zielenienie głowy korzenia i walca osiowego	Przyczyny: <ul style="list-style-type: none"> niedokładnie zakrycie głowy korzenia glebą (osypywanie się gleb lekkich) synteza chlorofilu w miejscu ekspozycji korzenia na światło 							Przed siewem: Formowanie redlin o odpowiednim zagęszczeniu gleby (siew na redlinach). Na glebach ciężkich niekiedy zachodzi potrzeba wykonania głębokiej orki wiosennej lub głęboszenia. Po tym zabiegu uprawowym, jeszcze tego samego dnia, aby nie dopuścić do przesuszenia gleby, należy zastosować agregat uprawowy z ciężkim wałem strunowym lub uformować redliny i przeprowadzić siew. W trakcie uprawy: Termin siewu powinien być dostosowany do rodzaju uprawy (przeznaczenia) i terminu zbioru. W naszych warunkach klimatycznych siew można wykonywać od marca do połowy maja. Nasiona marchwi powinny być wysiewane w glebę dobrze wyrównaną, dostatecznie wilgotną i najlepiej w dni

			<p>pochmurne. Nasiona w glebie należy umieszczać w glebie na jednakowej głębokości (1-2 cm), co warunkuje równomierne wschody (zbyt głęboko posadzone mogą w ogóle nie wzejść) i prawidłowe korzenie się.</p> <p>Stosować prawidłowy dobór odmian.</p>
<p>Słaby wzrost i szarzielona barwa liści</p>	<p>Przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niedobór cynku 		<p>W trakcie uprawy:</p> <p>Stosowanie nawozów dolistnych zawierających w składzie cynk. Opryskiwanie uprawy, (2-3 krotne), 0,2% roztworem siarczanu cynku.</p>
<p>Odbarwienie (słabe wybarwienie), zwijanie się i zasychanie brzegów blaszek liściowych</p>	<p>Przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niedobór miedzi – zwłaszcza na glebach torfowych 		<p>W trakcie uprawy:</p> <p>Opryskiwanie uprawy, (2-3 krotne), co 7 dni, 2% roztworem siarczanu miedzi lub innym specjalistycznym nawozem dolistnym zawierającym miedź.</p>
<p>Rozety mnogie z jednej głowy korzenia</p>	<p>Przyczyny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie odrębnych rozet z pąków śpiących po uszkodzeniu pąka głównego • odsłonięcie głowy korzenia 		<p>W trakcie uprawy:</p> <p>Dodatkowe obredlenie redlin (zakrycie głowy korzenia), wykonane w sposób ostrożny, nie dopuszczający do uszkodzeń mechanicznych roślin.</p>